Το οδικό μεταφορικό μέσο που σε φέρνει στους Μελισσουργούς σταματά εδώ, δεν μπορεί να σε βγάλει αλλού. Οι Μελισσουργοί, δεν πρόκειται για μέρος που συναντάς και ύστερα προσπερνάς, προχωρώνταςς μπροστά, με τον ίδιο τρόπο που έφτασες εδώ.

Το χωριό τούτο, με τα συγκεντρωμένα σπίτια και τα τρεχούμενα νερά, προστατεύεται από όλα τα βουνά γύρω του, από ανοιχτές εκδηλώσεις θαυμασμού. Τούτο το μέρος νοιώθεις να σου δίνει αναλογίες μιας στέρεης ανθρώπινης ¨ταυτότητας¨, χωρίς παρηγοριές, χωρίς μύθους, χωρίς ψεύτικα παιχνίδια ελπίδας, με λιγοστά τα θέλω σου και μετρημένα τα αγαθά σου, σε μια απλή συμφωνία με το παρόν.

Από εδώ θα πάρεις τον δρόμο για ν΄ ανέβεις ψηλά. για να δεις άλλους μακρινούς ορίζοντες, για να επικοινωνήσεις με καινούριους τόπους και ανθρώπους, σαν περάσεις τον αυχένα των Τζουμέρκων για να φτάσεις σε 'να άλλο γραφικό και όμορφο χωριό της ορεινής Άρτας, τα Θεοδώριανα.

Η διαδρομή - δίοδος ανάμεσα στα βουνά - διασχίζει νοτιοανατολικά τα υπερήφανα Τζουμέρκα (Αθαμανικά Όρη), ανεβαίνοντας μέχρι και τα 1680 μ. υψόμετρο, σ΄ ένα αλπικό τοπίο στην θέση ¨Αυτί¨.

Γύρω σου βασιλεύει μια σιγή, βαριά και απόλυτη, κάτι σαν ισορροπία ζυγαριάς. Ξαφνικό πέταγμα πουλιών, αιωροπτέρισμα και σαϊτέματα αετών, μακρινά τροκάνια κοπαδιών, κάποιο γαύγισμα τσοπανόσκυλου, νομίζεις πως είναι ήχοι που φτάνουν ως εδώ, από τον ουρανό, ήχοι που αποτελούν τη σιωπή αυτού του εξαίσιου τοπίου.

Βρίσκεσαι αυτοσυγκεντρωμένος και αντιμέτωπος με τη φύση και τη σιωπή. Προσαρμόζεις την αναπνοή σου, με τις δυνατές ανάσες του τοπίου, του ¨κόσμου¨ όλου, στην κορυφή! Ανοίγεις τα μάτια και την καρδιά στο απέραντο μεγαλείο που απλώνεται γύρω σου, απαλλάσσεσαι απ΄ την στιλπνότητα της ανθρώπινης επιβολής, ξαναγυρίζεις στη φύση.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ

Οι Μελισσουργοί (μέσω Ροδαυγής) απέχουν 72χλμ. από την Άρτα.

Η ορειβατική διαδρομή με αφετηρία τους Μελισσουργούς και προορισμό τα Θεοδώριανα διαρκεί περίπου 5 ώρες. Ο δρόμος ή το μονοπάτι - που αρχικά κινείται ή χάνεται στον χωματόδρομο - ξεκινά πριν από την είσοδο στους Μελισσουργούς, περνάει στο επάνω μέρος του χωριού, φτάνει στον Κάμπο Μέγα και μέσα από έλατα και ρεματιές κατευθύνεται στην πηγή ¨Αγκάθι¨. Συνεχίζει μέσα σε έλατα και τρεχούμενα νερά για αρκετά χιλιόμετρα και βγαίνει στην τοποθεσία ¨κόκκινο¨ (κόκκινα χώματα) ενώ το τοπίο αλλάζει σταδιακά, προετοιμάζοντας σε να ανηφορίσεις στην αλπική ζώνη στην θέση ¨Αυτί¨.

Προσαρμόζεις το βήμα σου στα χνάρια του (ασαφούς) μονοπατιού που ανεβαίνει στο διάσελο (όπου υπάρχουν απομεινάρια απ΄ τα πέτρινα φυλάκια του ΕΛΑΣ) και στη συνέχεια κατεβαίνει κακοτράχαλη πλαγιά και οδηγεί στην θέση ¨Χούνη¨, όπου βρίσκονται δύο στάνες και νερό (Βρύση Κατή).

Κατηφορίζεις ομαλά μέσα από λιβάδια, στάνες, εγκαταλελειμμένα χωράφια και στη συνέχεια μέσα από ελατόδασος ανηφορίζεις για την Άσπρη Γκούρα. Στο σημείο αυτό, άφθονο νερό ξεπηδάει σε απότομη πλαγιά, μέσα σε έλατα, σχηματίζει χείμαρρο και καταλήγει πιο κάτω στον φυσικό καταρράκτη Σούδα. Το καλογραμμένο μονοπάτι ελίσσεται αρχικά στις όχθες ρηχής ρεματιάς με ιτιές και έλατα και αμέσως μετά μπαίνει σε χωράφια με καρυδιές και μηλιές. Φτάνοντας σε χαρακτηριστικό σημείο με εικονοστάσι αγναντεύεις τις άγριες κορφές των Τζουμέρκων και όλα τα βουνά της Νότιας Πίνδου, ενώ μπροστά σου ξεπηδάνε τα πρώτα σπίτια του μαγευτικού καταπράσινου χωριού, τα Θεοδώριανα.

ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ:

Για να επισκεφθείς τα αξιοθέατα της περιοχής θα πρέπει σε αρκετές περιπτώσεις να αφήσεις τον κεντρικό δρόμο (βασική διαδρομή) και να περιδιαβείς κάποια απόσταση με σύμβουλο τους χάρτες και τις σχετικές πληροφορίες.

Βυζαντινά - Μεταβυζαντινά μνημεία:

- Ναός Αγίου Νικολάου στους Μελισσουργούς. Τρίκλητη θολωτή βασιλική χωρίς τρούλο. Κτίστηκε το 1778 αλλά επειδή καταστράφηκε από τους Τούρκους, ανακατασκευάστηκε το

μεγαλύτερο τμήμα του το 1846. Έχει τοιχογραφίες του 19ου αιώνα. Πρόσφατα ανακαινίστηκε.

- Μονή Γέννησης της Θεοτόκου στα Θεοδώριανα. Ξυλόστεγη βασιλική χωρίς τοιχογραφίες, αλλά με ωραίο ξυλόγλυπτο τέμπλο. Χτίστηκε το 1793. Στον Περίβολο του ναού λειτούργησε αλληλοδιδακτική σχολή (είδος κρυφού σχολείου), όπου δίδαξε ο λόγιος μοναχός Άνθιμος Αργυρόπουλος, στέλεχος της Φιλικής Εταιρίας.

ΝΕΟΤΕΡΑ ΜΝΗΜΕΙΑ:

Κτίρια:

Κτίριο Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου στα Θεοδώριανα. Ενοριακός ναός. Τρίκλητη βασιλική με νάρθηκα και πολλούς εσωτερικούς έναστρους θόλους. Κτίστηκε το 1880 και έχει θαυμάσιο ξυλόγλυπτο τέμπλο, δεσποτικό και άμβωνα καθώς και μοναδική ξυλόγλυπτη σκεπαστή Αγία Τράπεζα.

Γεφύρια:

Γεφύρι Γκούρας στα Θεοδώριανα

Νερόμυλοι- Νεροτριβές:

Νερόμυλος - Νεροτριβή (ιδιοκτησία Εκκλησίας) στη θέση Λαύρος, στα Θεοδώριανα

Δραστηριότητες:
ψάρεμα πέστροφας στον παραπόταμο Γκούρα και κολύμπι στα πεντακάθαρα νερά του.

(πηγή: έκδοση « Γνωρίστε την Ορεινή Άρτα» Ν.Α Άρτας - ΝΕΛΕ)